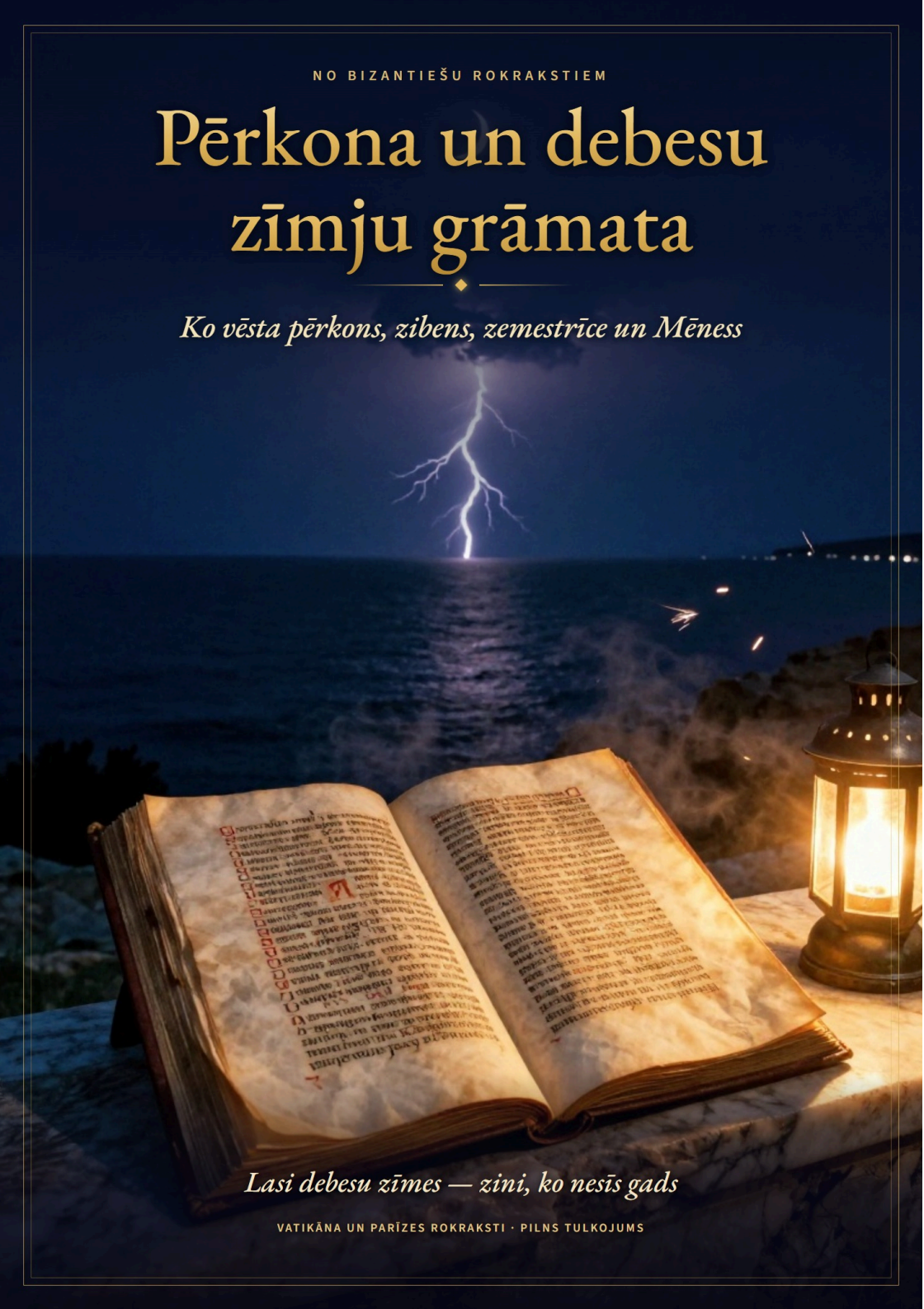
NO BIZANTIEŠU ROKRAKSTIEM

Pērkona un debesu zīmju grāmata

Ko vēsta pērkons, zibens, zemestrīce un Mēness

Lasi debesu zīmes — zini, ko nesīs gads

VATIKĀNA UN PARĪZES ROKRAKSTI · PILNS TULKOJUMS

GUDRĪBAS GRĀMATAS

Pērkona un debesu zīmju grāmata

Ko vēsta pērkons, zibens, zemestrīce un Mēness — zini, ko nesīs gads

Bizantiešu un etrusku zīmju grāmatas no Vatikāna un Parīzes rokrakstiem: pērkons pa zodiaka zīmēm un mēnešiem, Nigidija pērkona kalendārs katrai gada dienai, zibens un zemestrīču grāmatas, pravieša Daniēla debesu zīmes, kalendas un divpadsmit gadu cikls, laika zīmes. Pilns tulkojums no grieķu valodas ar vērēm, priekšvārdu un komentāriem

BlusaBooks · MMXXVI

Tulkojums, vēres, priekšvārds un komentāri © 2026 SIA "Blusa Entertainment".

Avoti: rokraksti Vat. gr. 1066 (Biblioteca Apostolica Vaticana, 15. gs.), BnF Suppl. gr. 1148 un BnF Grec 2381 (16. gs.). Tulkots pēc izdevumiem: Jānis Līds «Par zīmēm», izd. C. Wachsmuth (Leipciga, 1897); Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum, II, IV, VII, VIII/3 (Brisele, 1900–1912); Geoponica, izd. H. Beckh (Leipciga, 1895); Vatikāna pērkona grāmatu trūkstošās vietas atšifrētas no rokraksta. Teksti — publiskais domēns. Rokrakstu attēli grāmatā nav ievietoti. Grāmata ir vēsturisks avots: zīlēšana un pareģojumi atspoguļo senos priekšstatus, nevis laika prognozi, padomu vai solījumu.

BLUSABOOKS · MMXXVI

SATURS

Priekšvārds 5

Pērkona grāmatas 8

- Pērkona un zemestrīču grāmata pa zodiaka zīmēm 8
- Mēnešu pērkona grāmata 11
- Hermeja Trismegista pērkona grāmata 14
- Pērkons pēc Mēness ceļa zīmēs 18
- Fonteja pērkona grāmata 20
- Par pērkoniem 23
- Ēģiptiešu pērkona grāmata 25
- Nigidija Figula pērkona kalendārs 28

Zibens un zemestrīces 48

- Par zibeņiem 48
- Par zemestrīcēm 55
- Vicellija zemestrīču grāmata 57
- Orfeja un Hermeja zemestrīču grāmata 60

Debesu zīmes 65

- Pravieša Daniēla atklāsmes 65
- Stiprs pērkons mēnesī 72
- Ziemassvētku diena 72
- Stāvs vai slīps jauns mēness 73
- Senais Mēness kalendārs 73
- Labeona Mēness novērojumi no vasaras saulgriežiem 79

Gads, kalendas un laiks 82

- Kalendas: ko nesīs gads 82
- Divpadsmit gadu cikls: kāds būs gads 82
- Laika zīmes no Saules, Mēness un zvaigznēm 87
- Eudoksa ziemas pareģojumi 89

Komentāri 96

PRIEKŠVĀRDS

Bizantijā pērkonu neuzskatīja par nejaušu troksni. To uzskatīja par vēsti. Kad debesis nodārdēja janvārī, kad Mēness parādījās asinssarkans, kad nakts vidū iedrebējās zeme vai jūrā iespēra zibens, zinātājs atvēra savu grāmatu un lasīja, ko tas nozīmē: vai būs bagāta raža vai bads, vai ķēniņš uzvarēs vai kritīs, vai nāks miers vai karš, vai labība būs lēta vai dārga. Kas prata lasīt debesu zīmes, tas zināja iepriekš. Šajā grāmatā ir šādas bizantiešu zinātāju grāmatas — pilnā tulkojumā no grieķu valodas.

Trīs rokraksti. Grāmatas pamatā ir trīs grieķu rokraksti, kuros bizantiešu rakstveži sakopoja senās zīlēšanas mācības.

Vatikāna rokraksts Vat. gr. 1066 (15. gadsimts, 175 lapas) ir liels zvaigžņu un dabas gudrības krājums. Tā lapās 162–165 ir divas pērkona grāmatas: viena pēc divpadsmit zodiaka zīmēm, otra pa mēnešiem. Tur ir arī divpadsmit gadu cikls un laika zīmes no Saules un Mēness.

Parīzes rokraksts Suppl. gr. 1148 (16. gadsimts, rakstīts pirms 1573. gada) pieder franču grāmatu krājējam Klodam Nolo (Claude Naulot) no Avalonas. Tas ir precīzs noraksts no vecāka rokraksta, kas tagad glabājas Berlīnē. Tajā ir pravieša Daniēla vārdā nosauktās atklāsmes par debesu zīmēm, Hermeja Trismegista pērkona grāmata, Orfeja zemestrīču grāmata, Eudoksa ziemas pareģojumi un pērkona grāmata pēc Mēness ceļa zīmēs.

Parīzes rokraksts Grec 2381 (16. gadsimts, 109 lapas, agrāk Francijas karaļu bibliotēkā Fontenblo) satur izrakstus no Jāņa Līda grāmatas «Par zīmēm», romiešu zīlēšanu janvāra kalendās un laika zīmes.

Jānis Līds un etrusku pērkona kalendārs. Jānis Līds (ap 490 – ap 565) bija augsts ierēdnis Konstantinopolē imperatora Justiniāna laikā. Savā

grāmatā «Par zīmēm» viņš savāca to, kas vēl bija palicis no senajām romiešu un etrusku mācībām par pērkoniem, zibeņiem un zemestrīcēm. Tieši pie viņa ir saglabājies slavenais pērkona kalendārs, ko sastādīja romiešu gudrais Publijs Nigidijs Figuls, Cicerona draugs. Kalendārā katrai gada dienai pateikts, ko vēsta pērkons, ja tas dārd tieši tajā dienā. Mūsu rokrakstā Grec 2381 ir Līda grāmatas daļas — Fonteja pērkona grāmata, Labeona Mēness novērojumi un zemestrīču grāmata —, tāpēc šajā grāmatā tulkojam Līda tekstus par pērkonu, zibeni un zemestrīcēm pilnībā, ieskaitot visu Nigidija kalendāru.

Saturs. Grāmatā ir četras daļas. *Pērkona grāmatās* ir Vatikāna pērkona grāmatas, Hermeja un Mēness pērkona grāmatas, Fonteja grāmata, Līda mācība par pērkoniem ar ēģiptiešu pērkona grāmatu un Nigidija kalendārs visam gadam. Daļā *Zibens un zemestrīces* ir etrusku zibeņu mācība un divas zemestrīču grāmatas. *Debesu zīmēs* ir Daniēla atklāsmes par aptumsumiem, komētām, krītošām zvaigznēm, sarkanu lietu un balsīm no debesīm, kā arī Mēness zīmes. Daļā *Gads, kalendas un laiks* ir zīlēšana pēc tā, kurā nedēļas dienā iekrīt 1. janvāris, divpadsmit gadu cikls un laika zīmes no Saules, Mēness, mākoņiem un dzīvniekiem.

Avoti un tulkojums. Bizantiešu rokrakstu minuskuli droši izlasīt ir grūti, un vairāki šo tekstu varianti ir izdoti iespiestā veidā. Tāpēc tulkojam no zinātniskajiem izdevumiem, kas izdod tos pašus tekstus, bieži tieši no mūsu rokrakstiem vai to oriģināliem. Līda grāmatu tulkojam pēc Kurta Vahsmuta (Curt Wachsmuth) izdevuma, Leipciga, 1897. gads. Bizantiešu pērkona, zemestrīču un kalendu grāmatas tulkojam pēc lielā «Grieķu astrologu rokrakstu kataloga» (Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum, Brisele, 1900–1912). Laika zīmes ņemam no bizantiešu lauksaimniecības enciklopēdijas «Geoponika» (izdevējs H. Beks, Leipciga, 1895). Vatikāna pērkona grāmatām iespiestajā tekstā trūka sākuma un beigu, tāpēc šīs vietas — Auna un Mežāža zīmes un mēnešus no augusta līdz decembrim — atšifrējām paši no Vatikāna rokraksta. Kur tinte izbalējusi vai lapa notraipīta, liekam daudzpunkti, jo izdomāt mēs nedrīkstam. Būtiskas atšķirības starp rokrakstiem norādītas vērēs. Visi teksti ir publiskais domēns. Rokrakstu attēli grāmatā nav ievietoti.

Tulkojam zīmi pa zīmei, neko neizlaižot un nemīkstinot. Šie teksti runā par ķēniņiem un tirāniem, vergiem, barbariem un mēri tā, kā runāja viņu laiks. Skaidrojumi doti tikai vērēs, lappusē, kur vārds parādās pirmo reizi. Grāmatas beigās īsos komentāros pastāstīts, kas aiz šīm zīmēm slēpjas.

Kā lietot šo grāmatu

Mēnesis. Senie teksti lieto romiešu (Jūlija kalendāra) mēnešus, kas pēc nosaukuma sakrīt ar mūsējiem. Ja pērkons nodārd jūlijā, meklē jūlija zīmi.

Saules zīme. Ja grāmata jautā, kurā zīmē ir Saule, ņem zodiaka zīmi pēc datuma: Auns ap 21. martu – 20. aprīli, Vērsis – 20. maijam, Dvīņi – 21. jūnijam, Vēzis – 22. jūlijam, Lauva – 22. augustam, Jaunava – 22. septembrim, Svari – 23. oktobrim, Skorpions – 22. novembrim, Strēlnieks – 21. decembrim, Mežāzis – 20. janvārim, Ūdensvīrs – 18. februārim, Zivis – 20. martam. Dažas grāmatas zīmi pieskaita mēnesim nedaudz citādi; tad seko tās pašas grāmatas norādei.

Mēness zīme un Mēness diena. Kurā zīmē ir Mēness un vai tas aug vai dilst, var redzēt jebkurā Mēness kalendārā. Mēness dienas skaita no jauna mēness. Arī Nigidija kalendārā «1.» diena ir pirmā diena pēc jauna mēness, un «jūnijs» ir tas Mēness mēnesis, kas sākas ap vasaras saulgriežiem.

Diena vai nakts. Daudzas zīmes šķir, vai pērkons vai zemestrīce notika dienā vai naktī. Tas tika uzskatīts par svarīgu.

Vairākas grāmatas — vairākas balsis. Bizantiešu zinātājam bija vairākas grāmatas, un tās ne vienmēr runāja vienādi. Tā tas ir arī šeit. Salīdzini tās, kā darīja viņi.

Šī ir vēsturiska grāmata. Tā rāda, kā bizantieši un romieši lasīja debesis, lai zinātu nākotni. Tā nav laika prognoze, nav medicīnisks padoms un nesola rezultātus. Bet katrs, kas to atvērs, nākamajā pērkona negaisā varēs darīt to pašu, ko viņi pirms tūkstoš gadiem: ieklausīties debesīs un atvērt grāmatu.

PĒRKONA GRĀMATAS

PĒRKONA UN ZEMESTRĪČU GRĀMATA PA ZODIAKA ZĪMĒM

Pērkona grāmata, tas ir, zemestrīču grāmatas skaidrojums pēc divpadsmit zodiaka zīmēm[1].

Auns

Ja dārd pērkons Aunā, tie, kas dzīvo austrumos, ies bojā; bēdas būs pār visu zemi[2], būs nemieri, ļaudis zaudēs miesu un dzīvību, un augļi ies postā. Ja notiek zemestrīce, tas vēsta badu.

Vērsis

Ja dārd pērkons Vērsī, tas rāda labības pārpilnību visās vietās. Valdnieka galmā būs prieks un dzīres. Austrumos un pie arābiem būs bads un savstarpēja slaktiņa, un ļaunie ķēniņi tiks nocirsti. Būs nespēks, bet slimību maz. Rietumos ies bojā četrkājaini lopi. Ja notiek zemestrīce, būs ļoti lieli karstumi un spaidi.

Dvīņi

Ja dārd pērkons Dvīņos, tas vēsta cīņu un slimības vīriem un labības postu, daudzu lopu un vēršu bojāeju. Cietzemē būs satricinājums, bet vēlāk tas nesīs sēju. Apdzīvotajā pasaulē būs pārmaiņas un kādā mazā vietā apjukums, un rāpuļi ies bojā. Ja notiek zemestrīce, posts būs jebkurā zemē.

1 Grāmata nosaka zīmi pēc tā, kurā zodiaka zīmē tobrīd atrodas Saule. Neapoles rokrakstā katrai zīmei pievienots arī mēnesis: Auns — marts, Vērsis — aprīlis un tā tālāk.
2 Šo zīmi Neapoles rokraksts nav saglabājis; tulkota no Vatikāna rokraksta. Vārds aiz «pār» rokrakstā daļēji izdzisis.

Vēzis

Ja dārd pērkons Vēzī, pūtīs dažādi vēji, tāpēc tas, kas dzimst, būs vesels un sveiks. Labības un miežu būs daudz. Austrumos un vēlāk pie gaišmatainajām tautām nāks visu apņemošs aukstums un vērši mirs, un ziema būs ievērojama[1]. Augļu būs maz un pākšaugu maz, bet vīna pārpilnība. No ziemeļiem nāks draudi un parādīsies kāds valdnieks. Ja notiek zemestrīce, vīri sašķelsies.

Lauva

Ja dārd pērkons Lauvā, visi augļi ies postā. Rietumos būs ķecerība un zaimi un ienaidnieku kustība. Cilvēkus piemeklēs kraupis un nieze, kas tos grauž. Ievērojamiem vīriem draudēs lielas briesmas. Pākšaugi ies bojā, un meža zvērus pārņems trakums un muļķība. Ja notiek zemestrīce, gudrie ies bojā.

Jaunava

Ja dārd pērkons Jaunavā, ķēniņu draugi ies bojā, cietzemē būs satricinājums, un tie, kas kuģo rietumos, būs briesmās. Labības, miežu un pākšaugu būs pārpilnībā, bet putni gaisā ies bojā. Viss, kas aug uz zemes, būs vidējs. Jūrā pūtīs daudzi vēji. Ziema būs vēla, un cilvēkus piemeklēs nāve. Ja notiek zemestrīce, tas vēsta postu no daudzām slimībām.

Svari

Ja dārd pērkons Svaros, tas vēsta karus un slaktiņus citam pret citu, daudz ievainojumu un šausmu. Būs bads pat meža zvēriem, un tas rāda augļu postu; vairums pākšaugu ies bojā. Būs bargas ziemas no ziemeļiem un dienvidiem. Lopi ies bojā, vīri un sievas mirs, un apdzīvotā pasaule mainīsies. Būs bads un

1 Grieķu «slavena, ievērojama» ziema; izdevēji domā, ka te sākotnēji minēts astronoms Eudokss, kura vārds vēlāk pārprasts.

spaidi, četrkājaini lopi ies bojā, tāpat parastie rāpuļi. Ja notiek zemestrīce, nāve visiem.

Skorpions

Ja dārd pērkons Skorpionā, tas vēsta savstarpēju slaktiņu. Kalnu zemes ies postā. Ziemas būs bargas, augļi ies bojā, un tie, kas dzīvo ziemeļos, trakumā skries pa visām vietām. Ķēniņam būs cits pēctecis, būs nāve un spaidi citam pret citu, un pāri izlīs mākonis. Ja notiek zemestrīce, būs liels prieks un labumu pieplūdums.

Strēlnieks

Ja dārd pērkons Strēlniekā, zemē būs satricinājums un kalnu ļaudis pārcelsies. Kalnu labība un visi augļi ies postā, bet līdzenumos visa raža būs bagāta. Četrkājaini lopi ies bojā, metot pēcnācējus. Ziemas būs vēlas, vai arī siseņi nāks pār visu zemi. Zvaigzne, kas parādīsies tiem, kas ir jūrā, nesīs prieku visai apdzīvotajai pasaulei. Ja notiek zemestrīce, tas vēsta ganāmpulku postu.

Ūdensvīrs

Ja dārd pērkons Ūdensvīrā, tas rāda karu, bet prieku pie jūras. Cilvēkus piemeklēs slimības un nespēks. Tāpat būs labības, miežu un citu pākšaugu pārpilnība. Ziemas būs ļoti ievērojamas un mainīgas, un tas, kas sēts un stādīts, nesīs bagātu ražu. Rāpuļi ies bojā. Valdnieka galmā zagļi nogalinās vīrus, koku augļi ies postā, un sāksies kari. Ja notiek zemestrīce, būs bailes un spaidi, un valdītāji bēgs.

Zivis

Ja dārd pērkons Zivīs, labība visās vietās būs bagāta. Briesmas un bojāeja nāks ļaudīm, kas dzīvo pilsētā, ... [1] bet vēlāk visi mielosies. Ziemas būs ievērojamas un

1 Rokrakstā šajā vietā liels traips; daļa rindas nav salasāma.

labas, un agrie un vēlie augļi pieaugs. Vērši ies bojā, un ... . Ja notiek zemestrīce, būs daudz slimību.

Mežāzis

Mežāzis aizmirstības dēļ ierakstīts šeit; tam bija jāseko Strēlniekam[1].

Ja dārd pērkons Mežāzī, tas vēsta lietu četrdesmit dienas. Valdnieka karaspēks un kara draudi, ... parādīsies. Ziema būs maza, un cilvēki mirs. Ganāmpulki ies postā, un nāks krusa. Jūrā būs vētra un ļoti barga ziema, un kuģi ies bojā. Būs varenu vīru parādības[2], slimības un briesmas. Ja notiek zemestrīce, jebkura zeme cietīs badu.

MĒNEŠU PĒRKONA GRĀMATA

Cita pērkona grāmata pa mēnešiem[3].

Janvāris

Ja janvārī dārd pērkons, labības būs daudz, bet to ēdīs raudot. Ja notiek zemestrīce, tas vēsta karu.

Februāris

Ja februārī dienā dārd pērkons, tas rāda četrkājaino lopu postu. Ja notiek zemestrīce, tautām būs spēks. Ja zibens spēriens vai migla paceļas debesīs, tas rāda labu augļiem. Ja no debesīm atskan dūkoņa, augļi nobirs.

1 Rakstītāja paša piezīme. Neapoles rokrakstā Mežāža nav vispār; šī zīme tulkota tikai no Vatikāna rokraksta.
2 Grieķu *φαντασμοί* — «parādības, vīzijas». Nav skaidrs, vai domātas zīmes debesīs vai paši varenie vīri.
3 Neapoles rokrakstā pie katra mēneša vēl minēts dienu skaits un dienas un nakts stundu skaits; Vatikāna rokrakstā to nav.

Marts

Ja martā dārd pērkons, bet nelīst, tas vēsta cilvēku zaudējumu. Ja Mēness parādās asinssarkans, labības būs daudz. Ja notiek zemestrīce, būs daudz sēklas, bet pilsētas pie jūras būs briesmās. Ja naktī zvaigzne krīt uz zemes, ķēniņš tai apkārtnē ies bojā[1]; ja dienā parādās zvaigznes, būs slaktiņš. Ja notiek zemestrīce, tas vēsta kara jukas un ienaidnieku sacelšanos.

Aprīlis

Ja aprīlī dārd pērkons, labības būs daudz, bet to ēdīs raudot. Ja notiek zemestrīce, tas rāda karu, bet pilsētas pie jūras būs bagātas. Ja aptumšojas Mēness, tas vēsta cilvēku bojāeju.

Maijs

Ja maijā dārd pērkons, tas rāda cilvēku nemieru un pasaules jukas un vēsta četrkājaino lopu postu un varenu vīru nogalināšanu. Ja notiek zemestrīce, lopiem būs bads un lietus būs rets. Ja gaisma aptumšojas, tas vēsta badu. Ja zemestrīce notiek četras dienas pirms janvāra[2], tas vēsta labumu un mieru.

Jūnijs

Ja jūnijā dārd pērkons, labība būs bagāta, bet varenie vīri ies bojā. Ja notiek zemestrīce, būs ļoti lieli karstumi. Ja Mēness parādās asinssarkans, labība ies postā.

Jūlijs

Ja jūlijā dārd pērkons, tas vēsta krusu, bet būs bagāta raža, un mirs pats lielākais vīrs. Ja notiek zemestrīce, tas rāda ļaužu nemieru un tirānu nogalināšanu. Ja

1 Izdevēji šo vietu labo; rokrakstos «ķēniņi ... iznīcina».
2 Tā abos rokrakstos, lai gan teksts ir par maiju.